

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

«Сучасні проблеми художнього перекладу»
(назва навчальної дисципліни)

для студентів

<u>галузь знань</u>	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)
<u>спеціальність</u>	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва)
<u>спеціалізація літератури</u>	<u>035.043 Філологія. Германські мови і літератури</u> (переклад включно) – перша – німецька (назва)
<u>освітній рівень</u>	<u>другий (магістерський) рівень</u> (бакалавр, магістр)
<u>освітня програма</u>	<u>Сучасні філологічні студії (німецька мова і друга іноземна мова): лінгвістика та перекладознавство</u> (назва)
<u>статус дисципліни</u>	<u>вибіркова</u>

Форма навчання **денна**
Навчальний рік **2022 -2023**
Семестр **II**
Кількість кредитів ЄКТС **3**
Мова навчання **німецька**
Форма підсумкового контролю **залік**

1. Анотація навчальної дисципліни: розкриваються особливості процесу перекладу художніх творів. Відбувається формування здатності до аналізу та синтезу необхідного теоретичного матеріалу з першоджерел та підручників, виявлення та вирішення наукових проблем в лінгвістичній і культурологічній галузях, оволодіння майбутніми перекладачами професійними вміннями та навичками літературного перекладу різножанрових художніх творів. Зміст навчальної дисципліни розкривається у двох змістових модулях. В **Модулі 1** розглядаються теоретичні засади художнього перекладу. В **Модулі 2** *подаються основні техніки перекладу художнього твору, аналізується* співвідношення контексту автора і контексту перекладача, з'ясовуються особливості перекладу прози, поезії, драматургії та фольклору. Важливе місце в курсі відводиться набуттю практичних навичок у професійно визначальних ситуаціях освітньої діяльності викладача закладу вищої освіти.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) **3** кредитів ЄКТС;

90 год., у тому числі:

лекції – **10 год.**

семінарські заняття – не передбачено.

практичні заняття – **20 год.**

консультації – не передбачено.

самостійна робота – **60 год.**

3. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Сучасні проблеми художнього перекладу» полягає у формуванні у студентів перекладацької компетенції для здійснення професійної діяльності, пов'язаної із аналізом, перетворенням і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів (як із науково-дослідною, критично-аналітичною, так і з прикладною метою), розширенні та поглибленні теоретичних знань студентів з основ художнього перекладу: прозового, віршованого та драматургічного текстів.

4. Перелік тем практичних занять

Модуль 1	
1	Предмет і завдання курсу «Проблеми художнього перекладу»
2	Художній переклад як процес
3	Німецько-український художній переклад (19 – 20 ст.)
4	Інтерпретація та художній переклад і проблема їх співвідношення.
5	Художній текст як комунікативна одиниця
6	Проблема адекватності та еквівалентності
Модуль 2	
7	Лексичні трансформації при художньому перекладі
8	Відтворення назв культурних та національних реалій, авторських неологізмів та okazіоналізмів, стилістично маркованої лексики.
9	Граматичні труднощі художнього перекладу. Синтаксичні особливості художнього перекладу.
10	Способи передачі часток та вигуків. Типові труднощі перекладу різних членів речення в німецькій мові.
11	Аналіз художнього тексту. Стилiстичні прийоми
12	Стилiстичний контекст і стилістичний прийом. Тропи як засоби створення художнього образу.

13	Способи перекладу у художньому творі.
14	Проблема співвідношення індивідуальних стилів автора та перекладача. Урахування ідіостилю автора
15	Порівняльний аналіз перекладу художнього тексту та його першотвору
16	Особливості перекладу поезії
17	Німецька лірика в українських перекладах. Зіставний аналіз.
18	Перекладацька естафета (на прикладі пісні Гейне «Lorelei» та її перекладів українською мовою)
19	Художній переклад прози
20	Синтаксичні засоби стилізації змісту художнього тексту
21	Художній переклад і часова відстань: вплив доби на художній переклад.
22	Особливості перекладу драматичних творів
23	Особливості перекладу фольклору.
24	Труднощі перекладу дитячої літератури та казок
25	МКР

5. Система оцінювання курсу

Критерії оцінювання аудиторної роботи студента (на практичному занятті)

Активна участь у роботі на занятті як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, повідомлення, презентація, ситуативний виступ, які відповідають змісту практичного заняття, цікавий коментар, участь в обговоренні інших виступів, правильно виконані практичні завдання.	«відмінно»
Участь у роботі на занятті як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, виступ, презентація, ситуативний виступ, переважно правильно виконані практичні завдання.	«добре»
Пасивна участь у роботі на занятті переважно у групі, інформаційне повідомлення чи коментар демонструють початковий рівень опрацювання теми, некоректне виконання практичних завдань.	«задовільно»
Пасивна участь у роботі на занятті, виступ, презентація не підготовлені взагалі, неправильне виконання практичного завдання	«незадовільно»
Неявка на практичні заняття	«0»

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

незадовільно	Студент вірно виконує лише частину завдань, кількість яких не досягає 60% від загального обсягу, при виконанні інших припускає грубі помилки або не виконує
задовільно	Студент вірно виконує від 60% (до 75 % загального обсягу завдань, при виконанні інших припускає грубі помилки або не виконує
добре	Студент вірно виконує від 75% до 85 % загального обсягу завдань, при виконанні інших припускає грубі помилки або не виконує
відмінно	Студент вірно виконує від 90% до 100 %

Критерії оцінювання результатів виконання модульної контрольної роботи

Повна і правильна відповідь на теоретичне запитання та виконані на 90% практичні завдання	«відмінно»	20 балів
Правильна відповідь на теоретичне запитання з несуттєвими помилками та виконані на 75% обидва практичні завдання	«добре»	16 балів
Достатня відповідь на теоретичне запитання з 2-3 помилками та виконані на 60% практичні завдання	«задовільно»	12 балів
Поверхнева відповідь на теоретичне запитання та виконані менш ніж на 60% практичні завдання	«незадовільно»	8 балів
Неявка на МКР		0 балів

Критерії оцінювання відповіді студента на заліку

Оцінка	Критерії оцінювання
«зараховано»	<ul style="list-style-type: none"> - ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь; - ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки; - ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незараховано»	<p>виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.</p>

6. Рекомендовані джерела:

Основна література (базова):

1. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень / О.М. Білоус. – Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – 200 с.
2. **Кияк Т.Р.,** Науменко А.М., Огуй О.Д. **Теорія та практика перекладу** (німецька мова) : Підручник / Тарас Романович Кияк, Олександр Дмитрович Огуй, Анатолій Максимович Науменко. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 592 с.
3. Коптілов В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник для студентів. – Київ: Юніверс, 2003. – 280 с.
4. Коптілов В. Першотвір і переклад. – К.: Вид-во «Дніпро», 1972. – 215 с.

Додаткова література:

1. Гречина Л. Проблеми перекладу фразеологічних одиниць (на матеріалі німецької, української, латинської та російської мов) / Л. Гречина // Волинь – Житомирщина. – 2002. – №9. – С. 85–89.
2. Жулавська, О.О., Назаренко О.В. Переклад: теоретичні та практичні аспекти [Текст] : навч. посіб. / О. О. Жулавська, О. В. Назаренко ; Сум. держ. ун-т. - Суми : Сум. держ. ун-т, 2017. – 132 с.
3. Іваницька М. Німецько-український художній переклад: від Франка до Стуса / М. Іваницька // Мовні і концептуальні картини світу. – 2013. – Вип. 2. – С. 143–159.
4. Кияк Т. Українські переклади «Нічної пісні мандрівника» Й.В. Гете (кількісні оцінки якості) // Наукові записки Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Вип. 81 (4): Сер. – філол. науки, 2009. – С. 92–97.
5. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник / Ілько Вакулович Корунець. – Вінниця : Нова книга, 2001. – 512 с.
6. Лановик З. Художній переклад як проблема компаративістики // Літературознавча компаративістика. – Тернопіль, 2002. – С. 256–271.
7. Соціокультурні та етнолінгвістичні проблеми галузевого перекладу в парадигмі євроінтеграції : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції 3 квіт. 2008р. / за заг. ред. А. Г. Гудманяна, С. І. Сидоренка. – Київ: НАУ, 2008. – 220 с.
8. Терехова С. І. Вступ до перекладознавства (сучасні проблеми і теорії. Діяльність перекладача) / Світлана Іванівна Терехова. – К. : Вид. центр КДЛУ, 2001. – 92 с.
9. Чередниченко О. Переклад. Культура. Ідентичність [Текст] : [зб. ст.] / Олександр Чередниченко. – Київ : Заславський О. Ю. [вид.], 2017. – 223 с.
10. Albrecht, J. Übersetzung und Linguistik / Jörn Albrecht. – Tübingen : Gunter Narr Verlag, 2005. – 313 S.
11. Höning, Hans G. Konstruktives Übersetzen Hans G. Höning. – [2., durchges. Aufl.]. – Tübingen : Stauffenburg, 1997. – 195 S.
12. Koller, W. Einführung in die Übersetzungswissenschaft / Werner Koller. – [7., aktual. Aufl.]. – Wiebelsheim : Quelle und Meyer, 2004. – 343 S.
13. Bausch, K.-R., Weller, F.-R. Übersetzen und Fremdsprachenunterricht / Karl-Richard Bausch, Franz-Rudolf Weller. – Frankfurt am Main; Berlin; München : Diesterweg, 1981. – 349 S.
14. Nord, Ch. Fertigkeit Übersetzen. Fernstudieneinheit 39 / Christiane Nord. – München : Goethe-Institut, 1999. – 153 S.